

dat toch het Ambt in onzen tijd met de resultaten der psychologie haar winste heeft te doen. Doch psychologie alleen geeft nog geen inhoud; psychologische prediking of catechese is nog geen zielebrood. Terecht zegt Prof. Bachmann, dat een zoogenaamde ondogmatische preek nog niet is een goede psychologische preek, en dat we anderzijds niet van psychologische eischen moeten terugschrikken, alsof die het dogma zouden schaden. De tegenstelling is niet dogmatisch en psychologisch, maar objectief en subjectief, en deze beide moeten in het juiste evenwicht worden gebracht.¹⁾

Een enkele greep slechts ter verkenning van het terrein, één op homiletisch en één op catechetisch gebied.

Schian, in zijn „Praktische Predigtlehre” zegt wel heel duidelijk waar het heen moet: Gepredikt moet worden „nicht Theologie sondern Religion”. De inhoud moet wezen „das religiös bestimmte Evangelium”, en „jeder Prediger beschränke sich streng auf das, was für ihn zum religiös bestimmten Evangelium gehört”. De prediker moet persoonlijkheid zijn, zijn predicaties moeten „Ichpredigten” wezen. Baumgarten waagt zich zelfs aan het paradoxale: „Zumal der Anfänger predige sich selbst” „der Prediger soll kein glatter Normalchrist sein, sondern ein ganz persönlicher Ichchrist”.²⁾

Baumgarten in zijn „Neue Bahnen” teekent de nieuwe richting naar aanleiding van Kaftan's uitgave van Luther's Catechismus: „der moderne Subjectivismus, den wir dem Fahren in fremden Geleisen entgegensetzen, erfordert ein ungemein starkes Eigenleben der lehrenden Persönlichkeit” „der Unterricht darf nicht objektiv sein, sondern durchweg subjektiv. Er verläuft im Rahmen der Andacht als persönliches Zeugnis; die Person des Lehrers, der seinen Glauben bezeugt,

¹⁾ Prof. Bachmann, Lehre und Leben, N. Kirchl. Zeitschr., 1916, Heft 3.

²⁾ Dr. M. Schian, Praktische Predigtlehre, Göttingen, 1911, 2e Band v. d. Praktisch-theologische Handbibliothek, bl. 11, 12, 25, 28.